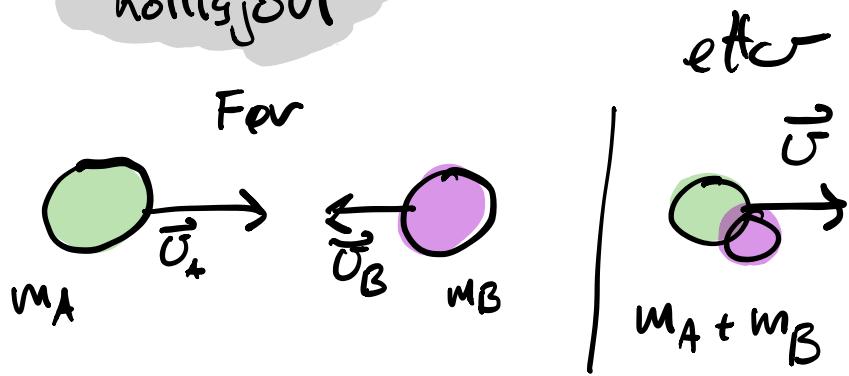

Fullständig uelastisk kollisjon

Ingen eksterne krefter
 $\Rightarrow \vec{P}$ er bevarat

Før kollisjon

$$\vec{P}_0 = m_A \vec{v}_A + m_B \vec{v}_B$$

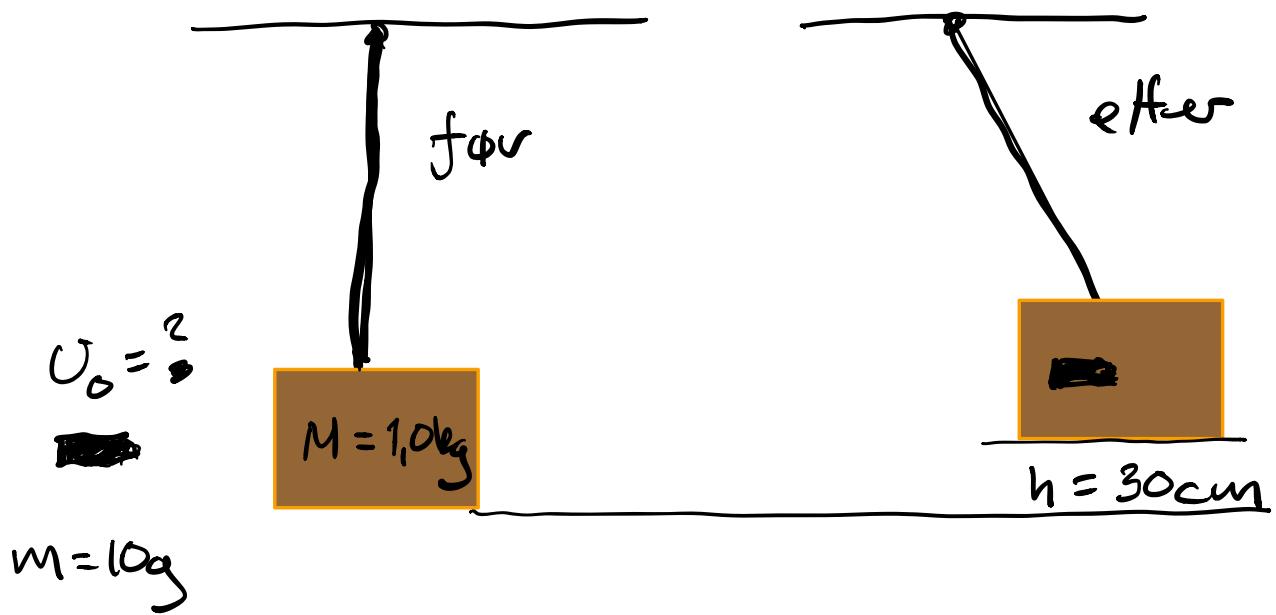
Ettet kollisjon

$$\vec{P}_1 = (m_A + m_B) \vec{v}$$

$$\vec{P}_0 = \vec{P}_1$$

$$m_A v_A + m_B v_B = (m_A + m_B) v$$

$$v = \frac{m_A v_A + m_B v_B}{m_A + m_B}$$

Vi slårter en kule med masse 10 g inn i en trekloss med masse 1,0 kg. Hva er hastigheten til kulen?

Bewegelsermengden er bestat!

$$P_0 = m \cdot v_0$$

$$m = 1,0 \cdot 10^{-2} \text{kg}$$

$$P_1 = (m + M) \cdot v \quad M = 1,0 \text{ kg}$$

v - hastighet til ball + fuks
like etter kollisjon.

Finner v ved energibehar

$$\frac{1}{2} \cancel{(m+M)} v^2 = \cancel{(m+M)} \cdot g \cdot h \quad | \cdot \frac{2}{m+M}$$

Kinetisk energi   *Potensiel Energi.*

$$v^2 = 2gh$$
$$v = \sqrt{2gh} - \text{Hastighet etter kollisjon}$$

$$P_0 = P_1$$

$$m v_0 = (m+M) \cdot v$$

$$m v_0 = (m+M) \cdot \sqrt{2gh} \quad | \cdot m$$

$$v_0 = \left(\frac{m+M}{m} \right) \cdot \sqrt{2 \cdot g \cdot h}$$

$$\underline{v_0 = 245 \text{ m/s}}$$

Finn energien før og etter kollisjonen.

Før: $K = \frac{1}{2} m v_0^2$

$$K = \frac{1}{2} \cdot 0,010 \text{ kg} \cdot (245 \text{ m/s})^2$$

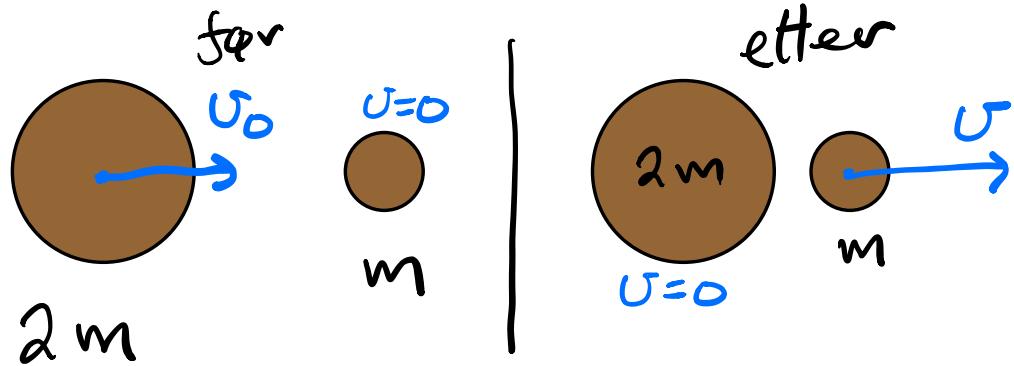
$$K = 300 \text{ J} = \underline{\underline{0,30 \text{ kJ}}}$$

Efter: $K = \frac{1}{2} (m+M) v^2 = (m+M) g \cdot h$

$$K = (0,010 \text{ kg} + 1,0 \text{ kg}) \cdot 9,8 \text{ m/s}^2 \cdot 0,30 \text{ m}$$

$$\underline{\underline{K = 3,0 \text{ J}}}$$

Spørsmål:

Er dette mulig? Hvorfor/hvorfor ikke?

Bewegelsesmengden er bevert.

Før: $P_0 = 2m \cdot U_0$

etter: $P_1 = m \cdot U$

$$2m \cdot U_0 = m \cdot U$$

$$\boxed{U = 2U_0}$$

Energi før: $K_0 = \frac{1}{2} \cdot m \cdot v_0^2$

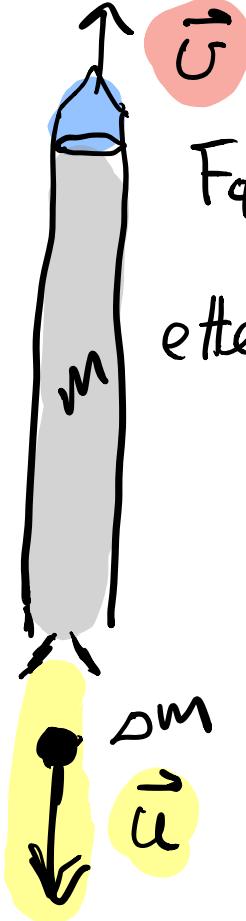
$$\underline{K_0 = m v_0^2}$$

Energi etter

$$K_1 = \frac{1}{2} \cdot m \cdot (2v_0)^2$$

$$\underline{K_1 = 2 m v_0^2}$$

$K_1 > K_0$ | kke fysisk mulig!

$$F_{\text{grav}}: (m + \Delta m) \cdot \vec{U} = \vec{P}_0$$

$$\text{etter: } m \cdot (\vec{U} + \vec{u}) + \Delta m \cdot \vec{u} = \vec{P}_1$$

$$\Delta \vec{P} = \vec{P}_1 - \vec{P}_0$$

$$\Delta \vec{P} = \cancel{m \vec{U} + m \vec{u}} + \cancel{\Delta m \vec{U}} + \cancel{\Delta m \vec{u}} \\ - \cancel{(m \vec{U} + \Delta m \vec{U})}$$

$$\lim_{\Delta t \rightarrow 0} \left(\frac{\Delta \vec{P}}{\Delta t} = \frac{m \Delta \vec{U}}{\Delta t} + \frac{\Delta m (\vec{u} - \vec{U})}{\Delta t} \right)$$

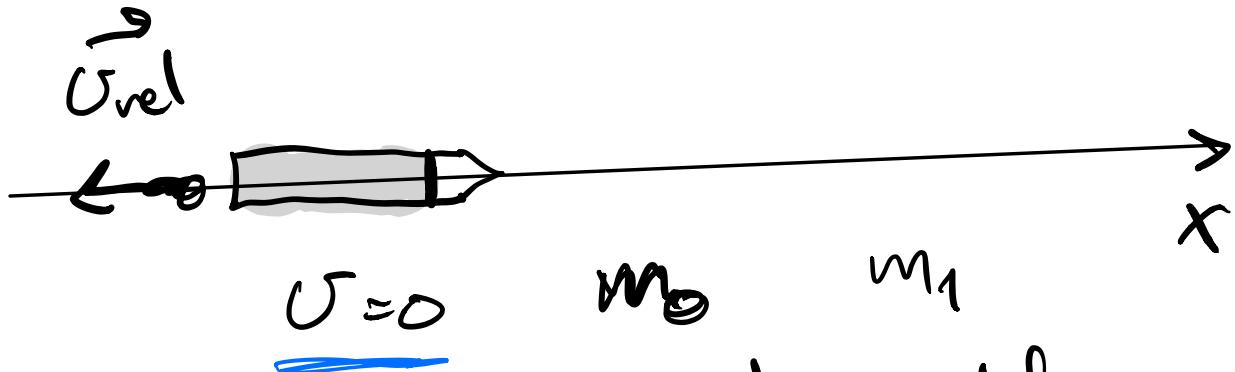
$$\vec{F} = \frac{d \vec{P}}{dt} = m \frac{d \vec{U}}{dt} + \frac{dm}{dt} (-\vec{U}_{\text{rel}})$$

$$\vec{F} + \frac{dm}{dt} \vec{U}_{\text{rel}} = m \frac{d \vec{U}}{dt}$$

Eks

En raket med $v_0 = 0$

Ingen Eksterne krofter $\vec{F} = 0$

Hva er hastigheten til

raketten når den er full
for drivstoff?

Raketts ligningen:

$$\vec{F} + \frac{dm}{dt} \vec{v}_{rel} = m \frac{dv}{dt}$$

$(\cancel{m})$ $(\cancel{m})$

$$= 0 \qquad \qquad = -v_{rel}$$

$$\frac{dm}{dt} \cdot \dot{U}_{\text{rel}} = m \frac{dU}{dt} \quad | \quad \frac{1}{m}$$

$$\int_{t_0}^{t_1} -\frac{\dot{U}_{\text{rel}}}{m} \cdot \frac{dm}{dt} dt = \int_{t_0}^{t_1} \frac{dU}{dt} dt$$

dm   dU

$$\begin{aligned} & t=t_1 & t=t_1 \\ & -\dot{U}_{\text{rel}} \int_{t_0}^{t_1} \frac{1}{m} dm = \int_{t_0}^{t_1} dU \\ & t=t_0 & t=t_0 \end{aligned}$$

$$-\dot{U}_{\text{rel}} \int_{m_0}^{m_1} \frac{1}{m} dm = \int_{U_0}^U dU$$

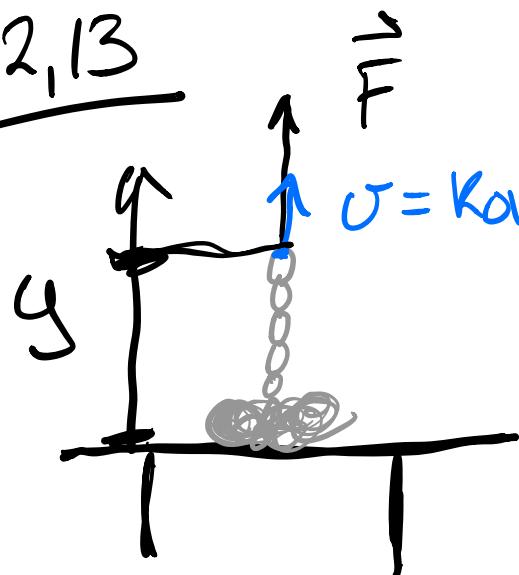
$$-\dot{U}_{\text{rel}} \cdot \ln(m) \Big|_{m_0}^{m_1} = U \Big|_{U_0}^{U_1}$$

$$-\text{Urel} \cdot \ln(m_1) - \ln(m_0) = U_1 - U_0$$

$\ln$
 $= 0$

$$U_1 = -\text{Urel} \cdot \ln\left(\frac{m_1}{m_0}\right)$$

12,13

Hvor store er

Kraften F ?

Kettingen har
længde L_0 og
masse m_0

N. 2. law

$$\vec{F} - \vec{G} = \frac{d\vec{P}}{dt}$$

$$\vec{F} - \vec{G} = \frac{dm}{dt} \vec{v} + m \frac{d\vec{v}}{dt}$$

$\frac{dm}{dt}$ - hvor mye massen aer
krettingen som ikke ligg
på bordet øker.

m - massen til krettingen
som ikke ligg på bordet.

$$m = \frac{m_0}{L_0} \cdot y$$

$$\frac{dm}{dt} = \frac{m_0}{L_0} \frac{dy}{dt} = \frac{m_0}{L_0} \cdot v$$

$\frac{dv}{dt} = 0$ fordi v er konstant.

$$F - mg = \frac{dm}{dt} \cdot v + m \cancel{\frac{dv}{dt}}^= 0$$

$$F = \frac{m_0}{L_0} v^2 + mg$$

$$F = \frac{m_0}{L_0} U^2 + \frac{m_0}{L_0} gg$$
